

Antwoord op de presentatie van Wim Zaal van *De uilen van Minerva*.

Ward Ruyslinck, 30 augustus 1985

Meneer de Gouverneur, geachte genodigden, beste vrienden, collega's,

Het is gebruikelijk dat een auteur bij de voorstelling van een nieuw boek zich even laat horen, zodat iedereen kan vaststellen dat hij al zijn kruit in het boek heeft verschoten en dat hij niets nieuws of opzienbarends meer te vertellen heeft. Wim Zaal heeft het me overigens in dit opzicht niet gemakkelijk gemaakt. In zijn hecht doortimmerde, gevatte toelichting bij *De uilen van Minerva* heeft hij al het resterende kruit royaal verschoten, en blijkbaar was er nog genoeg over om er een verbaal vuurwerkje van te maken. Ik ben hem dankbaar, niet alleen voor wat hij gezegd heeft, maar ook voor de manier waarop hij dat gezegd heeft. In de manier waarop iemand zich verwoordt verradt hij zijn letterkundige standing, zijn geestelijk niveau, of het gebrek daaraan. Wat Wim Zaal betreft was dat voor mij althans, geen verrassing. Wie zijn sprankelende boeken *Vloekjes bij de thee* en *Zoek het koninkrijk* heeft gelezen weet hoe "zaalig" hij met taal omspringt. Het is misschien veiliger daar niet nader op in te gaan, want anders ga ik hier reclame staan maken voor het werk van collega Zaal in plaats van voor mijn eigen boek.

Dames en heren, veel heb ik daar niet aan toe te voegen. U hebt de schrijver in beeld gezien, in wonderlijke kleuren zelfs, u hebt hem door de ogen van Wim Zaal gezien, en nu hebt u ook de gelegenheid om hem bij het lezen van *De uilen van Minerva* in zijn ambtelijke gedaante en zijn ambtelijk milieu te zien. Een milieu waarin weinigen gemotiveerd zijn en onnoemelijk velen bezeten door bekrompen eerzucht en andere, al te menselijke instincten – al zie ik hier onder de aanwezigen enkele loffelijke uitzonderingen, ex-collega's, onkreukbaren, zelfs een hoge ambtenares die ik (met alle respect) een witte raaf onder de uilen zou durven noemen.

Dat ik dit boek heb kunnen schrijven zonder mijn eigen nest te bevuilden dank ik de Stad Antwerpen, die me tijdig (dat wil zeggen vóórtijdig) heeft weggepensioneerd. Of de Stad Antwerpen mij op haar beurt erkentelijk zal zijn voor het literaire relaas van mijn frustrerende ervaringen, is wel zeer de vraag. Maar dat hoeft niet wederkerig te zijn. Onze relatie is immers altijd eenzijdig geweest. Dat de overheid maar al te vaak haar toegewijde kunstenaars met de nek aanziet weet ook mijn hooggeëerde collega van de Académie Française, Roger Avermaete¹, die ruim een half jaar geleden in een Antwerpse krant zijn ergernis luchtte over de onverschillige vroede vaders (ik zei bijna de "wroetende" vaders) ten aanzien van een jubilerende Renier Van der Velden².

Geachte aanwezigen, om uw nieuwsgierigheid naar *De uilen van Minerva* te prikkelen zou ik het liefst hierbij laten. Alvorens over te gaan niet tot vloekjes bij de thee, maar tot praatjes bij de borrel, zou ik echter graag het eerste exemplaar van mijn autobiografische fictie aan de Heer Gouverneur willen overhandigen. Dit is meer dan een hoffelijk gebaar, want hij is een van de weinige gezagsdragers die in dit stoute boek een complimentje krijgen.

¹ De Antwerpse dichter en romanschrijver Roger Avermaete (1893 - 1988) was een van de laatste Frans-schrijvende Vlamingen. Hij was in 1925 de oprichter van de Franstalige uitgeverij Les Editions Lumière te Antwerpen.

² De in Antwerpen woonachtige componist Renier Van der Velden (1910-1993) zou op 14 januari 1985 75 jaar zijn geworden. Hij was een belangrijke leerling van de beroemde Belgische componist Joseph Jongen. Van der Velden heeft veel bekroonde composities geschreven; zo kreeg hij onder meer in 1961 de Prijs van de provincie Antwerpen voor zijn ballet *Judith* en in 1970 werd zijn *Sinfonietta voor orkest* bekroond met de Visser-Neerlandia prijs. Zijn eerste ballet *Provinciestad 1900* op een scenario van Roger Avermaete componeerde hij in 1937.